

La Noguera

Gaià

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector central del terme de Gaià
Emplaçament	Ctra. de Prats de Lluçanès (BV-4401), al Km. 6,5 camí direcció oest i després nord uns 800 m
Alçada:	438

Coordenades:

Latitud:	41.92758
Longitud:	1.92652
UTM Est (X):	410996
UTM Nord (Y):	4642293

Classificació

Número de fitxa	08090-279
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani Popular
Segle	XIV-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Número inventari	IPA 16512
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	002201600DG14C0001FX
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dl., 17/09/2018 - 02:00

Descripció

Masia de dimensions mitjanes, d'origen medieval, emplaçada en una petita esplanada vora la riera de Gaià. Consta d'un cos residencial de planta rectangular (amb planta baixa més un pis i golfes) i té coberts adossats al sud i l'est. Originàriament la casa era més estreta, posteriorment s'eixamplà cap al nord-est i, ja el 1929, es construí l'ala oposada, al sud-oest, amb una àmplia galeria oberta. La façana principal, orientada vers el sud-est, ha quedat pràcticament coberta per una depedència annexa. El portal, rematat amb un arc escarser, no sembla gaire antic. Al costat té un estrany contrafort que donota unes possibles reparacions en aquest sector de la casa. La resta de la façana té diverses finestres de distribució irregular. Totes emmarcades amb llindes i brancals de pedra. Els murs són de maçoneria i arrebossats o semi-arrebossats. La façana nord-est gairebé no presenta obertures. Entre elles hi ha un arc corresponent a una interessant pica interior que recull les aigües pluvials. La façana nord-oest té adossat un petit cos on es conserva una tina i, al costat, un antic pou d'aigua. En aquesta banda hi ha l'actual porta d'accés a l'habitatge, que dona pas a l'ala lateral, construïda el 1929 en forma de galeria, amb diferents arcades emmarcades amb maó en dues de les plantes. Aquesta façana ha estat força desfigurada per unes recents obres a la part baixa. Antigament davant de la façana principal hi havia un barri de murs més baixets i amb el pati descobert. L'any 1984 aquest espai es sobrealtà per construir-hi el cobert actual. Més enllà hi ha els horts de la casa.

L'interior de la masia conserva força íntegrament la tipologia tradicional, amb una àmplia sala que distribueix a les diferents cambres. Cal destacar la ja esmentada pica que recollia les aigües pluvials i que devia servir per tenir-hi la rastellera dels plats. També és interessant una mena de cuina rudimentària que té inscrita la data de 1768.

Observacions:

En una llinda de la façana posterior (recol·locada a aquesta ubicació): 1688

Inscripció al terra de l'ampliació de ponent: 1929

Inscripció en un pilar del cobert de ponent: 1852

Inscripció en una pedra d'una cuina interior: 1768

Informació facilitada per Josep Font, Josep Matamala i Marcos García

Història

Segons dades recopilades per Josep M. Badia, aquest mas ja existia al segle XIV. Concretament, apareix esmentat en un document de 1391 (Arxiu Episcopal de Vic, Gaià). Aleshores ja tenia la denominació de la Noguera i formava part de la parròquia de Santa Maria de Gaià. Al segle XVII, segons un capbreu del castell de Gaià de 1692-93, havia incorporat dos masos secundaris. Un es deia Cremats i en aquest moment estava repartit amb el mas Pregones. L'altre era el mateix castell de Gaià, que en aquesta època havia esdevingut un simple mas, i es va mantenir depenent de la Noguera. Cal dir que les ruïnes de l'antic castell, al turó de Santa Àgata, es troben aproximadament un km al sud-oest. Aquest any l'hereu del mas era Antoni Noguera i pagava un cens de nou sous al senyor del castell. A banda dels dos esmentats, la Noguera posseïa dos masos més de la parròquia de Sant Esteve de Vilaramó. Per tant, havia esdevingut ja un dels masos principals del terme de Gaià. Ja al segle XIX, segons el Registre de la Riquesa de 1883, l'heretat tenia 156,97 ha, un 16 % de les quals estaven conreades per parcers. Es tractava, doncs, d'un mas força gran, i el propietari era Josep Noguera. A mitjans de segle XX els propietaris conservaven encara el cognom Noguera. Entorn de 1965 Jesús Noguera es va vedre l'antic mas per obrir una granja a Navàs, de manera que només hi van quedar masovers. A la dècada de 1970 els germans Armand i Eduard Lladó van adquirir la Noguera i altres masos de l'entorn, com la Codina. Es dedicaven a la compra-venda de finques i havien impulsat grans urbanitzacions a la zona de Vacarisses. Entorn de 1984 la Noguera passà a mans d'Enric

Fígols que, des d'aleshores, l'ha tingut llogada a diversos llogaters. La casa estava força malament. El 1984 va remodelar el pati davanter i l'any 2000 va fer nova la teulada de la casa.

Bibliografia

BADIA, Josep M (2016). "Història", "Arquitectura", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 59, 66, 69

IGLESIAS PERA, Lluís (2006). Pla Especial Urbanístic pel qual es cataloguen les masies i cases rurals del municipi de Gaià. Ajuntament de Gaià (document no aprovat oficialment), núm. 60.

